

իւր թագադրութեան հանգիստին օրը հա-
զածն էր։ Մօտը դրուած էին իւր անձնա-
կան պիտոյից գործածած կահերն ու իրե-
րը, սանտր, խողանակ, անկիւններ, հոյե-
լիւ, անտր, կառքը վաթիւրջին ճակատամար-
տին մէջ նստածն էր, զոր յաղթունէյն հե-
տեւ հոն թողած էր, և յաղթական Անգղիա-
ցիք ձեռք անցանելով Լոնտոն տարած
էին։ Սրահին պահպանողն ինձ հաճոյա-
նալու համար, զիս կառքին մէջ հանեց
նստեցուց, ինչ կերպով որ կը նստէր Նա-
բոյնոն Զարմանակ կառք մը, որոյ նըս-
տաքանը բացուելով՝ անկողին կը ձեւանար՝
նստարանին տաշեն ալ գրասեղան էր, ո-
րոյ վրայ Նաբոյնոն իւր հրամանները գրե-
լով՝ թիկնապահ սպաներուն կուտար գո-
րակարներուն ձեռքն հասցնելու համար։
Այս պատմական կարեւոր յիշատակե-
րն աչքէ անցունելէ ետեւ՝ մեկնեցանք
Տիկին Թիւստոսի հետաքրքրաշարժ թան-
գարանէն, ուր երկու ժամէն աւելի ան-
ցուցած էինք, և Լոնտոնի մեծ պողոտան
ծայրէ ծայր պտտելէ ետեւ, նորէն հան-
րակառք մը նստելով տուն վերադարձանք։
Կ. Ս. ԻԻԹԻԻԾԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅ. 28 ԳԵԿՏ. 10 1896

ԲԱՊԱՔԱՅԻՆ

Ի Տ Ա Լ Ի Ա

Ընդգրկող իր կուսակցութիւնն օգուտ
կը քաղէ Մ. Տի Ռուսիայի Ներսիսական
մէջ ունեցած փոքրիկ պարտութենէն
Ներսիսական հակառակ նախարարապե-
տին բազմապէս աշխատութեան պա-
տահարներու վրայ օրինադրին վիճառա-
նութիւնը յետաձգեց, թէեւ քաղաքա-
կան հետեւութիւն մը չպիտի ունենայ
այս պարտութիւնը, բայց անսակ մը
ազդարարութիւն կը համարուի։ Մե-
րակայաբար կուգէ որ Մ. Տի Ռուսիայի
բաժնուի Գալաթիոյ խումբէն աւելի
դէպի աշխարհամասնները դառնալու
համար։

Յիշատական դեռապանստան նաւա-
յին կցողը ծովային գործոց նախա-
րար Մ. Պրինի քով դնայ յայտնելու
համար Յիշատական կառավարութեան
և հանրապետութեան նախագահին յա-
ւակցութիւնը Մակառոսիոյ կոտորա-
ծին համար։

Սերբիոյ թագաւորը փորձեալ
մեկնեցաւ՝ կայսրանին մէջ զինք ուղ-
ջուցնելու Ռուսիոյ թագաւոր, քաղա-
պետին և Սերբիական դեսպանատան
արմիքը որոնք սղջնելով մաղթեցին։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Մ. Օրէյնանի նախագահութեան
տակ և մեծ մասամբ երկտարաբնակ
կազմուած նոր դահլիճը խորհրդարա-
նին ներկայացաւ իր ծրագիրը պարզե-
լու համար։ Այս ծրագիր ամէն կեր-

պով նման է 1892ին Եւալի համաժո-
ղովին մէջ ազգային ազատական կու-
սակցութեան ընդունած ծրագրին։
Նախարարապետը յայտարարեց թէ
իւր ամէն աշխարհ փափաքն է միաբերը
հանգարտեցնել, առանց որոշ բան մը
ըսելու սակայն Գիննատիոս մեղաւոր-
տին գործին վրայ։

Նախկին նախարարապետ Մ. Ս.
Թուրքա խօսք տուաւ Մ. Օրէյնանի թէ
ամէն կերպով պիտի աշակերտէր։

Ընդգրկող իր կուսակցութիւնն
բողոքեց օտարկանութեան արարքին՝ և
ի մասնաւորի օտարկանութեան նախա-
րարին դէմ որ անյուր խտրութիւններ
ի գործը դրած է բանտերուն մէջ։

Խորհրդարանը դեռ չ'ընտրեց իր նա-
խագահը Մ. Օրէյնանի տեղ։ Այս
պաշտօնը կառավարուի Մ. Բէրէյիտի
որ Ռուսիայի ներկայացուցիչն եղած է
ի Փարիզ 1881էն 1884։

Մ. Սթոյնէլի արտաքին գոր-
ծոց նախարար անուանուող շատ մեկ-
նութիւններու տառաքիւյ եղած է Պուր-
ընէի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ,
Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ լրա-
գումը փափաքած ըլլայ Մ. Սթոյնէլի
այս յաջողութիւնը յանձնել նախկին
դահլիճին մէջ անգամին և անոր մոտ-
րիմ բարեկամներէն մէկուն, որպէս զի
վերջին ժամանակներու Ռուսիայի և
Եւրոպական տէրութեանց մէջտեղ կըն-
քուած դիւանդակութեան գործողու-
թիւնները չ'տարաձայնուին։

ԱՌՍՏՐԻԱ

Խորհրդարանն սկսաւ վիճարանի ել-
մրտացոյցին վրայ։ Այս վիճարանու-
թիւնը Միւնխեն տնտեսական առաջ չափ-
աի վերջանայ, թէեւ երկտարաբնակ
ընտրութեան մասին լաւ տրամադրութիւն-
ներ ունեն։

Դատական գործոց նախարարը կա-
րեւոր ճառ մը արտասանեց մալայ օ-
րէնդաւորութեան վրայ և սինդիկ թէ
պէտք է արդիւնի շրջուն գրածախու-
թիւնը և սոյնպիսի ընդ օրագիր-
ներու գործախուրդը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Նախարարական փոփոխութիւն մը
մտաւորու է։

Պատերազմական, դատական և
հանրային կրթութեան նախարարները
պիտի փոխուին։

ՄԱԿԱՏԱՌԱՅԻՆ ԿՈՏՈՐԱՅԻՆ

Ձեքի արշաւանքին կոտորածին վը-
րայ նոր մանրամասնութիւններ չկան։
Բայց վերջին օրերուն կառավարութիւնն
ընդունած է սպաննուածներէն մէկուն՝
Մոնտալտիոնի նաւապետին մէկ տեղե-
կապիւր, որուն մէջ նաւապետը զոյց
կուտայ Սոմալիներուն համար ունեցած
երկիւղը։ Արդ զժողովը է գիտնալ թէ՛

այս երկրապետութեան ինչո՞ւ ձեռնար-
կուցաւ։ Ոչ-պաշտօնական լրագրիք կը
յիշեցնեն թէ Մ. Քրիսթի այնչափ տ-
ղէկ կերպար Սոմալիներուն հետ որ կը
կարծէր այս վերջինք պիտի օգնէին ի-
րեն Մենելիքի դէմ։

Թիւրքականութիւն մը որ նոյեմ. 12
թուականը կը կրէ Զանդիկարէն դը-
րուած, մանրամասնութիւններ կուտայ
Մակառոսիոյ կոտորածին վրայ Հոկտ.
27ին վաճառած յաճախարար Ձեքի ընդ-
հիւպատոսն իր մէջ ունենալով իմալա
փոքրիկ նաւահանգիստը խաբուած էր,
եւ իմալալուցաւ թէ մօտակայ փոքր
երկրի մը պետը երեք Ասիայի սպան-
նած էր։ Այս ատեն վալիսուս մարզ-
տեղակալի մը հրամանատարութեան
ներքեւ ծափայ ելնելով կործանեցին և
այրեցին երկրին բոլոր հիւղակները։ Բը-
նիկները փախան, իտալացի նաւաղե-
րը և իտալական իմալալ վերադար-
ձան։ Ուրեմն Ձեքի արշաւանքին յա-
ճակուած Սոմալիներու վրէժնիւրու-
թիւնն է հաւանականաբար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Համալուրդի գործադուրը կը շարու-
նակէ։

Անշնամիջինը ազգամիօրեակ
ցոյց տուին որ Հիւսիսային ծովուն և
Պալմիրիկի շրջաններէն քով Լիպայի գե-
տաբերանն ըստ բաւականին պաշտպա-
նուած չէ թիւսմի նաւատորմի մը դո-
րաւոր յարձակման մը դէմ։ Այս կա-
ցութեան դարման տանելու համար
պիտի աւելցուին ծովային թիւղանօթա-
ձիւղներու թիւը և մօտակայ ամրոց-
ներուն պաշտպանութեան նոր վաշ-
տերը։

Ա Ն Գ Լ Ի Ա

Բրիտանական բանակին հրամանա-
տար լորտ Ռուդոլֆ սպաներու դուստր-
ման մը մէջ նոր ճառ մը արտասանեց
Էտիմուրիկի Յայտարարեց թէ երկնիկ
պիտի ըլլայ եթէ տեսնէ ա՛յն օրը եւր
Անգլիական բանակին մէջ քան և մէկ
տարեկանէն պակաս մարդիկ չ'աւանդին,
բայց հաւանական չէ որ այս մասին օ-
րէնք մը բուժարկուի։

Լորտ Ռուդոլֆ աւելցուց թէ այս
պահուն անկարելի է առանց սուղ գին
վճարելու զինուորագրութիւնը Գոմից
Անգլիական զինուորին քաղութիւնը ո-
րուն մէկի կամ տասնի դէմ առանց
չաղթելու։ Կուսիք տեսած է։ Այս
զերակայութիւնը կը պարտի զինուո-
րական ուղւոյն որ միշտ արեւած է Անգ-
լիական բանակին մէջ և որ հիմա կը
վախանայ մինչև իսկ կամաւորներուն
մէջ։

Ամենաբարձր փոթորիկ մը ծագե-
ցաւ Բրիտանական ծովային զորքի վրայ,
ամենէն ծանր աւերածները գործած է
ի Պրայիլըն ուր բոլորովին կործանեց
նաւահանգստին երկրակէ խոյր տա-

րարտակը։ Մոլոր վրայ պատահած ար-
կածները դեռ ծանօթ չեն, բայց նաւու
բեկորները ալիքներէն եղբըր նետուած
են։ Վտանգաւոր զրկերու մէջ տես-
նուած են շատ նաւեր։

Ի Տ Ա Լ Ի Ա

Ներառած իր հաղորդագրութեան կը հե-
ռադրէ նոյ. 25ին թէ ընդունած է թա-
գաւորին վաւերացման թուղթը և իս-
կայն յանձնած է զայն Մենելիքի։

Հաղորդագրութեան նոյ. 27ին՝ հասած
պիտի ըլլայ Հարար 200 գերիներով ո-
րոնք իսկայն իտալիա պիտի դառնան
կարաւանը պատրաստուելուն պէս։
Մաքոնեն կ'ապահովեցնէ թէ Մենելիք
Ռուսիայի թագաւորին թուղթին առա-
ժին պէս գերիները պիտի փոխարինէ
ի Հարար։

Ֆ Բ Ա Ն Ս Ա

Պատերազմական նախարարը հե-
տեւալ որոշումը առաւ։ Վերադա-
րակը տախտակ մը հաստատուի Շա-
լոնի աղբային բանակատեղիին մէջ,
յուրեմայնելու համար 1896 հոկտ. 9
հանգիւսը։

Այս յիշատակալի տախտակը պի-
տի կախուի այն պորմին (քէօք) դուր-
սի կողմը, ուր պահ մը նստեցան Ռու-
սիայի վեհ. Կայսրն ու Կայսրուհին և
վրան պիտի կրէ հետեւեալ արձանա-
գրութիւնը։

9 ՀՈՒՍ. 1896

ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐ

ՆԵՔՈՒԱ Բ.

ԵՆ ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ

ԱՆԿԱՍՏԱՆՍՈՒ ՖԵՕՏԱՐՈՒԼՆԱ

պահ մը կեցան այս պորմին մէջ
այն հանգիստին առկա որ տեղի ունե-
ցաւ ի պապին իրենց Շալոնի Տանիկու
տեղիին վրայ։ Մ. Ֆելիքս Ֆոն ըլլալով
Ֆրանսիայի հաղորդակցութեան
նախագահ։

Հանրապետութեան նախագահն ըն-
կերակցութեամբ թուրքի գործարարին
և ուրիշ սպայի մը այցելեց նկարչնե-
րու և քանդակագործներու միջազգա-
յին ընկերութեան ցուցահանգիստին։

Մանածագողիկն նախագահը և ան-
գամներն ընդունելով հանրապետու-
թեան նախագահը շնորհակալութիւն
յայտնեցին այս այցելութեան համար
նախագահն այցելեց նաեւ թանգարա-
նը դիտելով գլխաւոր գործերը, և ի-
րեն ներկայացուած արուեստագէտնե-
րու ձեռքը սեղմեց։

Ֆրանսացոյց կորմէ թուրքու-
թուի գրաւումը տեղալի ժողովրդեան
վրայ լաւ ազդեցութիւն ձգած է։
Ֆուսայի է որ Սուլտանի վաճառակա-
նութիւնը քիչ ատենէն թուրքութեան
համարան պիտի ընտրէ որ երբեմն ամե-
նամեծ կեղծոյնն էր այդ գաւառին առ-

կարական գործառնութեանը և ինչու,
միայն ճարտարներու անապահովութեան
պատճառաւ։

Ե Գ Ի Պ Տ Ո Ս

Կապուցութիւնը դարձեալ ձգտուած
վիճակի մը մէջ է։ (Այլքսանդրիոյ դա-
տարանին տուած վճիռին պատճառաւ),
արտաքին գործոց նախարարին պա-
տասխանը հասած է լորտ Քրոմբերի։

Կը հաստատեն թէ նախարարը կան-
խաղմար մը պիտի ընդունի, դեկտ. 31
ին վճարելի, բայց ապագային խոս-
տում կամ գրաւ չ'համարուելու վերա-
պահութեամբ։

Անգլիացիք կը ջանան Հանրային
պարտուց և դատարաններու մէջ դժ-
ուարութիւններ յառաջ բերել։ Այս նը-
պատակաւ կը կարծեն թէ Հանրային
պարտուց պատուիրակները կը հակա-
ռակին դատարանին վճարին (կրօն
Ֆրանսացիք)։

Երկաշատի դահլիճն անդամներուն
վրայ լաւ տպաւորութիւն մը թողած է
լորտ Քրոմբերի ծանուցագիրը, որով
անգլիական կառավարութիւնը յանձն
կ'առնէ երկաշատի կառավարութեան
կանխավճար մը ընդ 350,000 ֆունտ
վճարման համար։

Կրօնի թէ նախարարական տաղ-
նապ մը կրնայ յառաջ գալ։

Ռուսական լրագրիչներուն մեծ մասը
Անգլիացիքի պիտի ընդունին։ Ատենին վը-
ճիւրը կը նկատեն ոչ միայն իրեն ջա-
տաղովութիւն մը ֆրանսացի և Ռու-
սիայ բողոքներուն այլ իրեն ապացոյց մը
Երկաշատի անգլիական ապօրինի գրաւ-
ման։

Ռ Ո Ւ Ս Ւ Ա

Տոն դէտը և Ապրիլու ծովը յանկարծ
ստեղծանալ նաւերը յանկարծակի կան
և կէս ճամբան մնացին։ Տանիկու
չողենաւ ստեղծ մէջ մնացին Ապրիլու
և Ռուսիոյ մեջտեղ, և բաղաժիւր
նաւեր զանազան եղբրներ ինչպէս ստա-
տիկ փոթորիկ մը պատճառաւ։

Կաւկասիոյ մէջ առաջակալութիւնը
միշտ կը շարունակուին։ Կարսի երկա-
թուղւոյն աշխատութեանց հսկող պաշ-
տօնէն կը հեռացնէ թիֆլիս թէ եր-
կու ձիւսը շարագործներ իր վրայ
յարձակած և զինք ու կառավարը վի-
րաւորած են։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐ

Զբոսավար Ռիոյ, որ մօտեցաւ փիլիպ-
պին կղզիներու Պալմանկոս դաւալին
կառավարը անուանուցաւ, մեծ խա-
ղապետութեամբ ընդունուողաւ այս
գաւառի ժողովուրդին կողմէ, կը ծա-
նուցանեն թէ Լապայի մէջ տեղի ու-
նեցած կռիւնն ատենն ապստամբներու
պարագը լուրներէն Հիլիոյ պատմուած
է։ Կը հաւատան թէ զորավար Պլան-
քոյ պիտի հրամայէ զօրքերուն իսկ զօ-
րավար Բոլալիոյն պիտի ստանանէ

ԹԵՐԹՈՆ ՄԱՍՍԻՍԻ (2)

ՍԱՌՈՅՅԻ ԱՆԱՊԱՏԸ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

— Ծոնորն, պատասխանեց Տորթորը
մեղմորէն, պէտք չէ մտաւոր թէ անոնք
չարաչար տառապանքան Լաւադիները
միայն զիտեն բարի մնալ փորագրութեան
մէջ, մինչդեռ անկարներ կընկճուին, մեղ-
քընանք մեր անբողոքական ընկերակից-
ները, և չանթիւնը դանդաղ։

Այս խօսքերէն վերջ Տորթորը լուռ մնաց
պահ մը, և երկրին վրայ վարանտ նայ-
ուածքներ պարզացուց։

Ինչ եղաւ Բալիկը, հարցուց Ծոն-
որն։

— Միտն մը ետ մնացած է։
— Սիմփսոնի հակադրութեան տակ։
— Ոչ, բարեկամ, Սիմփսոն ինչ՞ Սիմփ-
սոն չլիմացաւ յոգնութիւններուն։
— Մեռաւ, դիմեց նաւագիւրտին պետը։
— Մեռաւ, պատասխանեց Տորթորը։
— Եղիկի, բաւ ծոնորն, բայց այսու-
հանդերձ ո՞վ գիտէ թէ քիչ ատենէն չափա-
ստիպութիւնը անոր բաղդին նախանձիւ։
— Բայց, յարեց Տորթորը, մեր ունե-

ցած մեռելային տեղ մահամեծ մը կը տա-
նէրք մեր հետ։

— Մահամեծ մը մը։

— Այո, Այո, մահամեծ նաւապետը։

Տորթորը քանի մը խօսքով իրենց հա-
ղիպման պատմութիւնն ըրաւ նաւագիւրտ
պետին։

Սիմփսոնի մը, բաւ ծոնորն խոր-
հրդածելով։

— Այո, ամէն բան մեղ հաւատալ կու-
տայ թէ այդ մարդը Միտայեալ Նահանգաց
քաղաքացի է։ Բայց ինչ է այդ Փարֆա
(ծովախոյ) նաւը որ յայտնապէս նաւա-
քանդուած է, և ինչ ընել կողքաւ այս դա-
ւառներուն մէջ։

— Կորսուի կուգար, պատասխանեց
Ծոնորն, իր նաւագիւրտ մեռելու կը տա-
նէր, ինչպէս ամէն անոնք որոնք նմա-
նութեան կընդունելու տակ երկու կը յան-
գըղենին Բայց գտնէ, Պ. Բիպսոնի, հա-
տաք ձեռք արշաւանքի նպատակին։

— Ամուսն գտնուած անգը, պատաս-
խանեց Տորթորը։

— Այո, բաւ ծոնորն։

Տորթորը գլուխը շարժեց տխուր դէմքով։

Բաւ մը չգտա՞ք, բաւ ծոնորն նա-
ւորդը։

— Ոչինչ, մեր ուտեստը սպառեցաւ,
յոգնութեանէն ճարտան մնացին։ Նոյն իսկ
Խոտեղութեան Պէլլըրի նախկին ծովագիւրտ
չհասանք։

— Ուրեմն, յարեց Ծոնորն նաւորդը,
վառելիք չունի՞ք։

— Ոչ։

— Ուտելիք չունի՞ք։

— Ոչ։

— Եւ նաւ ալ չունինք։ Անգլիա վերա-
դառնալու համար։

Տորթորը և Ծոնորն լռեցին, վեհ արեւու-
թիւն մը պէտք էր աչքի տալու բերելու
համար այս աշտի կացութիւնը։

Վերջապէս, յարեց նաւագիւրտը պե-
տը, մեր դիւրը բացառապէս է գտնէ, զի-
տենք մեր ընկերը։ Բայց ստիպողական
նայինք։ Կիմայն ստանուցեալ է. պէտք է
ձիւղեւորեն մը չինել։

— Այո, պատասխանեց Տորթորը, Պէլ-
օյնութեամբ դիւրին է այդ, յետոյ կը-
րանք փնտրել բալիկը, կը բերենք Ամ-
րիկային և կը խորհրդակցենք Հալիսոնի
հետ։

— Ինչ՞ նաւապետ, բաւ ծոնորն, որ
ինքնիւրը մոտայեւ ճամբան կը գտնէ,
ս'ըլլայ արեւոք կը տառապի։

Տորթորը և նաւագիւրտը պետը վերա-
դարձան իրենց ըն

վերջինս կողմնակից կառավարչութիւնը
Մարտի մէջ արժանի մը տարածուեցաւ թէ Մարտի հարստութիւնը Քիւն-նար-տէլ-ընդ կրած է,
Շիրակային կը հետադարձ թէ Մ. Հայկ, անգամ արտաքին գործոց մաս-նախտութիւն, իր մէկ ճառին մէջ ըսած է թէ նախագահ Քիլիլիսիան մէկ ամիս առաջ Բուսպայի խնդրոյ մասին վերջ-նական յայտարարութիւն մը պիտի ընէր:

ՏԵՌԱԳԻՐ

Ս.Ա.Յ.Ն.Ս. Ն.Ա.Ս.ՈՒՐԱՐԱՐ

Ի Ք Ո Ւ Պ Ա

ՄԱՐՏԻՏ, 9 դեկտ. — Պատմական լու-րեր կիսաշնչան Բուսպայի պետ Մաշեօրի մա-հը որ պատմաբանութեան հոգին էր: Մա-շեօ սպաննուած է ներկայ գեկտմերիքի Աին տեղի ունեցած կռիւի մը մէջ: Մա-րտիս հոսեղի որդին, շարժման պետերէն մէկը, անձնագրան հոգւոյ Այս լուրերը մեծ ուրախութիւն պատճառեցին ամբողջ Սպանիոյ մէջ, կը յուսացան թէ պարս-տաբանութիւնը չուտով վերջ պիտի գտնէ:

ՍԱՌԱ ՊԵՐՆԱՐ

ԲԱՐՔԻ, 9 դեկտ. — Ի պատիւ Սառա Պերնարի տրուած հանգիստը սրանցիկ էր: Հանգիստը 400 հրաւիրելու հը պա-րուանակէր ներկայացուող զգլխի յաջո-ղութիւն մ'ունեցաւ: Մեծ դերասանուհին առաքելայ եղաւ յաղթական պատիւներու:

ԻՇՆԱՆ ՀԱՆՐԻ ՏՕՐԻԼԱՆ

ԲԱՐՔԻ, 9 դեկտ. — Առաջիկայ յուն-վարին իշխան Հանրի մ'Օրլեան պիտի այ-ցիւն Նէկիւս Մէնէլիքին (Հայկէի վեհա-պետ):

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԱՐԻՔԻ, 9. դեկտ. — Նախարարա-կան կացութիւնը անտուղ պիտի մնայ որ-շաք հերժուածող ազատականներուն հետ համաձայնութեան չի յանդիմ: Թագաւորը պիտի վարդապետ որ մեղադրուողը, Տ. Գլենտաի որ վեց ամե է ի վեր վանքի մը մէջ փակուած է, իրահատատուել, յետոյ տեղի դրուի Տ. ճորճիս կամ Տ. Եղեֆ: Մ. Ճիսիի ընտրուեցաւ նախարարա-պետ փոխանակ Մ. Օրէլիանի: Զօր. Պե-րէնտէլ ոտանձնեց պատերազմական նա-խարարի պաշտօնը:

ՄԱՆ. ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ. — Մեր 8 դեկտ. հեռագրին մէջ սխալմամբ ծանու-ցած էինք թէ Լուսնո-Լըբէրի դատին մէջ Թաղապետ լրագրին տնօրէն Մ. Լեփոզն ձերբակալուեցաւ: Զերբակալուողը ոչ թէ Մ. Լեփոզն է այլ բովիսէր Թօշ:

ՄԶԳԱՅԻՐ

ԼՈՒՐԵՐ

Յառաջիկայ կիրակէ օր՝ Եէնի-գարուի Ս. Առաքելոյ եկեղեցւոյն տօ-նախմբութեան օրն ըլլալով, թաղին քարոզիչ վարդապետը, Առաքելէն ու Թաղապետ Խորհրդի գլխաւոր երէկ ի Պատրիարքարան գնացին Ամեն. Տ. Մա-րգարիտ Ս. Պատրիարքն հրաւիրելու, կիրակէի առաւօտ հանդիսուող Ս. Պա-տարազ մատուցանելու, ի հոգեւոր միութիւններուն ժողովրդեան:

Նրանք թէ, նոյնպէս Գառազիւղի մէջ ալ միեւնոյն փառքը տառնուի-կան Նորին Ամենապատուութիւնը յա-տարադ հրաւիրել հանդիսուող Ս. Պա-տարազ մատուցանելու և քարոզ խօ-սելու գիւղին Ս. Թաղապետ եկեղեցւոյն մէջ:

Վանէն կը գրեն թէ՝ վանայ նորա-չէն եկեղեցւոյ առաքելէն Տ. Կոմիտաս Կահանայ կիւնէլեան յանդարտա-մահաւոր վախճանած ամսուր սկիզբը:

Տ. Կոմիտաս՝ ուսնայ, բարեւոյն քահանայ մը լինելով, քնիկ կարնե-ցի, վերջին ժամանակներն ար-գէն վանեցիք ի Պատրիարքարան փա-ռաք յայտնած էին գիտնին Արժանա-պատուութիւնը վանայ Առաջնորդա-կան Փոխանորդ կարգելու:

Այս առթիւ այցելեց կայսերական ա-ռաջին քարտուղար Վան. Թահապի պէյին, Առաջին անհնապետ Վան. Հաճի Այի պէյին, Բարձ. Վաղի (Սահան փաշային, կայսերական մարմնապետ Վան. Օսման պէյին, և այլ կառավա-րական բարձր պաշտօնէից:

Այս պատճառաւ երէկ չի կրցաւ պատրիարքարան վերագաւաճալ Նորին Բարձր Սրբազնութիւնը:

Անցեալ օր Կրօնական Ժողովն իր օ-րակարգին վրայ գտնուած խնդրոց վրայ կարծեաց ընդհանուր փոխանակութիւն մ'ընելով՝ հետեւեալ մասնակի տնօրէ-նութիւններն ըրաւ.

Արմաշու. Գալսեփանուց աշակերտնե-րէն Ներսէս սարկաւազ. որ անձնական տկարութեան պատճառաւ չէր կրցած իւր ընկերակցաց հետ կուսակցուն քա-հանայ ձեռնադրուիլ, այս անգամ ա-պաքինուած ըլլալով՝ իւր փառքին իրա-դարձուը կը խնդրէր:

Կրօնական Ժողովն իւր Ս. Նահապա-հին յանձնեց այս մասին տրժանը տնօ-րինել:

Տիրացու Յարութիւն անուն սարկա-ւազին համար որոշեց որ վերագաւաճայ ի Գաղաթիւ՝ ուր ձեռնադրուած է, իսկ Արշակ սարկաւազին յանձնարարեց երթալ Կեսարիոյ Ս. Գանիէլի վանքը:

Տ. Մկրտիչեան կալ. Մարտանան թէ և կրկին անգամ հրաժարական կրած էր, սակայն Կրօնական Ժողովն խաղա-սանդղակներէ դատեց նորա հրաժարա-կանը:

Ժողովն որոշեց իր սովորական դու-մարումներն ընել երեքշաբթի օրերն ի Պատրիարքարան:

Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Այն. Միքայէլ էֆ. Կիւլապ-եան, ի դիմաց նախարար Վան. Թէվ-ֆիք վաշայի, փոխարքա՝ այցելութեան եկան Ս. Պատրիարք Հօր:

Տ. Խորէն կաթողիկոս Ստեփանէ. Եւրպայի Հայ դպրութեան վանքին, և Տ. Արսէն վարդապետ Կիւնէլի Պու-կարիոյ Հայոց Հոգեւոր հովիւ կարդու-ած են Հրամանա Ս. Կաթողիկոսին:

Ռուսիոյ վեհ. Զարին դահակաւու-թեան տարեգարծին առթիւ խնդակ-ցական հեռագիր մը ուղարկ է ամենայն հայոց Հայրապետը, որուն անմիջապէս պատասխանած է Ներքու Ք. Կայսրը Զարեօյ Սէլոյէ:

Առաքելական գեղարանատան Թարգ-ման Մ. Բովաշէր երեկ Պատրիարքա-րան եկաւ եղեպան Պ. Փոն Բաղիէի կողմէ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր:

Օրթագրելի Ս. Թարգմանչաց վար-ժարանին համար հոգաբարձութիւն մը կարգուեցաւ, զոր կը կազմեն Ասմէնակ էֆ. Մ. Գաղանճեան. Արշալուր էֆ. Յակոբեան, Խաչիկ էֆ. Կ. Խաչատուր-եան և Նիկողոս էֆ. Թօքաթաւուր: Հո-գաբարձութիւնն արդէն պաշտօնի ձեռ-նարկած է և Թաղեպետը նիւթական ու ըրարչական աշակերտութեան պիտի դե-մէ վարժարանը բարեկարգ վիճակի մը մէջ պահելու համար: Յուսարի է թէ այդ աշակերտութիւն յալիսի զարցոյցը հո-գաբարձութեան:

Ներքին գործոց նախարար Մէմ-տուհ փաշա և Կոստական ու Կրօնա-կան գործոց նախարար Ապտիլըրահ-ման փաշա երեկ իրենց այցեւորները զրկեցին Ս. Պատրիարք Հօր ի Պատր-իարքարան:

Ճիշդին շարուն

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն

Այս անգամ Կրէտէի ու Արշակաւոր կը-դիցաւ նահանգներուն թղթատարատան ու հեռագրական Տնօրէն անուանուեցաւ Նոյն նախարարութեան հաշուակալ Նու-րէտանի Էֆենտի:

Թրակիոյն նահանգին վարչական ժո-ղովոյ անգամ Նէմի գաւառ Օսման Էֆենտի իւրի առաջին աստիճան:

Տիրապէսին նահանգին վարչական ժո-ղովոյ անգամ Ապտիլ Գաւառ փաշայ Րու-մէի Պէլլիքալէի աստիճան:

Առաքելական ու Հանրապետ շինու-թեան նախարարութեան շինութեանց ճիւղին հաշուական տնօրէն Այի պէյի իւ-րի երկրորդ աստիճան:

Սամոնի վաճառականներէն Նէմի գա-տէ Համրի Էֆենտի Սանիէի Միւթեմիդի աստիճան:

Սատաթ լրագրոյ խմբագրներէն Այի Մուշաֆէր պէյի, Սալիէի աստիճան չը-նորհուեցաւ:

Շիրէթի Սալիէի քննիչ Հիւսէյին Նազմի Էֆենտի շարքող կարգի Մէմիտէ պատուաւոր շնորհուեցաւ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ

Վերջին դեպքերին առթիւ Եւրպայ և օւրի երկիրներն զաղթող Հայերուն վե-րագաւառու համար շնորհուած երկու ամսուան միջոցը երկէ լրացած էր թէ և. սակայն Վեհ. Կայսեր բարձրագոյն իրա-տեղի տան օր ևս կերկարածուի վերա-դառնալու պայմանաւորով. հարկ եղած տնօրէնութիւններն ապագային վերադառ-նուելով:

ԲԱՆՏԵՐՈՒ Կանոնաւորութեան հակա-լու և միւս բանտարկեալներուն վիճակը ի նկատի առնելով պէտք եղած կարգադը-րութիւնները անպապող գործադրելու հա-մար Վեհ. Կայսեր կողմէ շնորհեալ իրա-տեղի իրաւ լաւ ապաւորութիւն ըրած է կրտէ Սառաթէ. Եւրպայական մամուլն իրայ:

ԲՆԻՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐՏՈՒՑ Վարչութեան Մարքային գործոց պաշտօնեայ կարգուած է Յարութիւն Էֆ. Կիրակոսեան:

ՄԱՐՔԸ եկած ապրանքներուն քննիչ-մէնթները, որ առից առաջ պարզ պաշ-տօնէի մը ձեռքով հէլալէ կըլլայ, այսու-հետեւ նոյն իսկ մարքային աստուշները պիտի ընեն այդ գործողութիւնները, ու գոյուրութիւն պիտի ըլլայ, որպէս զի իսկ-գաղութները միւս միեւնոյն վաճառակա-նին ապրանքը չը քննելով, փոխ ի փոխ կատարեն գործողութիւնները:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆԻՔԻՆ Բնոյ. Տնօրէն Սրբ. Էսկալար Վեհան ընդերակցութեամբ օգնական Պ. Օպուանի առջի օր Հասա-րապոյ շինութեան նախարարին այցելու-թիւն մը տուաւ:

ՀԱՆԼԵՆԱԿԱՆ կառավարութեան Կ. Պո-սայ գիւղական Մարիօթորաթի իշխանը առ-ջի օր Մարքապետը ժամանեց:

ՀԱՆԼԵՆԱԿԱՆ գեղարանին կողմէ առջի օրը տրուած հայեկերպին ներկայ էին. Արշակաւոր գեղարանը Սպանական գեղ-արանն ու կիրն. Բուսպայի գործակառա-րը, Օսմ. Պաշային տնօրէն և օւրիներն:

ՊՐՈՒՍՍԻՔ Ռուսական հիւպատոս Պ. Բրօկալեւ. ստանձնած է նաեւ նոյն տե-ղի Հեղինական հիւպատոսութիւնը:

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱՆ Պ. ար Հիւրի այրին եր-կու միեւնոյն փրանք նուրած է Արեւելեան երկաթուղւոյ ընդերակցութեան պաշտօնէից. իրեալ ընդերակցութեան տնօրէնը. բանախօ-սութիւն մը ընելով երկաթուղւոյ պաշա-նէից, ըսած է թէ, կը փափագի այս գու-մարը ձեռն և անխաղ պաշտօնէից ու ար-կածեալներու որբերուն ի նպատակ գործա-ծել, և կամ ուրիշ օգտաւոր տնօրէնու-թիւն մը ընել ի նպատակ պաշտօնէից. իսկ հերթականութեամբ Տիւրքի ար Հիւրի Յայտ-նի է թէ երկաթուղւոյ պաշտօնէից ընկե-րայն նուրէն շատ առաջ, պատգամաւո-րութիւն մը զրկած էր Պ. ար Հիւրի գե-րեգմանին վրայ պոսկ մը զննելու:

ՏՕԲԺ. Զամպար բաշա առջի օրը Պէյ-րութ օւղեւորեցաւ:

Ս. ՊԱՊԸ տար Հայադ ֆրանքի տարե-կան նպատակ մը յատկացուցած է Յայն-կա-թիւնի Հասարակութեան:

ՌՈՒՍԻՈՅ գեղարանատան Բ. պահակ չը-գնեալու, առջի առաւօտ կանուխ Մարմա-րայի բացիւրը գնաց փորձեր կատարելու համար:

ԼՈՅՏԻ Թրիւթիէի գծին երկու եկու-թիւնն ընդ Հոնիկալեւ չղեկուող մեքե-նայի խանդարման պատճառաւ չէ կրցած որդեկ ժամուռ մարքապետը հասնիլ. ընդերակցութիւն թէ երեք օրէն հազիւ պիտի կրնայ գալ:

ՇՈՒԿԻԱՌՔՈՒՐ Գալիք եւրոպական լըդ-թատարն ու ձաճարկները երէկ չէին կըր-ցեր մարքապետը հասնիլ. Պէկրատ-Չարի-գրտար գծին հեղեղներէ խանդարման պատճառով:

ՊԱՆԿԱՐԱՆՑ Վան. Բըրտան փաշա առջի օրը Արշակաւոր, Փարիսի և Չուքուր Չէմէի կողմերը օւղեւորութիւնը կատարելով թա-ղապետութեան Բ. և Գ. չըլանակաց փա-ղապետութեան վեհ. արշաւը անցուցած և հարկ եղած հրամանները տուած է պաշտօնէից:

ՆԱԽԻՆ հայկալիքներու պայմանա-ժամը լրացած ըլլալով, Սպանականութիւնը նուազօրից դրած է մէկ քանի բանակնե-րու պիտայից հայկալիքները:

ԱՆՏԱՐԻ փոխարքէն օր առաջ Հինդ գահակալին ինքնուրուած էր, հիմալ տարը գահակալին բարձրացած և կայսերական իրաւունքով:

ՄԵՐԱՆԻՆ դէպի Սիւնեկիա երկարող ծովիցերէն թիւնիւր կապարանի մէջ մար-սառան ձիւղ մը պիտի հաստատուի:

ՆԱՅԻ Ֆրայէ Բրեթէ կրտէ թէ, Տիրա-նակարտ, Բաղէի և Սարբերթի նահանգ-ներուն մէջ բազմաթիւ բարեկարգութեան ի գործ դրուած են:

ԱՆՏԱՐԻ փոխարքէն օր առաջ Հինդ գահակալին կողմէ մատուցուած տեղեկա-գիրները քննելու պաշտօն ունեցող դատա-կան մասնախմբով, առաջի օր ի նիստ գումարեւելով, երկարացած զրազեցած պաշ-տօնախմբով ընկուած ընկուած է:

ԹէրիւթՄԱՆ կրտէ թէ թէ Թայդ լրագրողը գրած է թէ Անտաթիւ նահանգ-ներէն անհնց մէջ սովը սկսած է երեւոյլ, և թէ Տիրապետութիւնը մէջ օրական 500 հոգի անթոթութեան կը մահանան սակայն ամէն մարդ դիւր որ այս լուրը բացար-ձակապէս տուէ և Անտաթիւ ժողովուրդը սովի երես ը տանին զատ ընդհակառակէ պիտի ընեն բարձրանալէն օգտուելով ահա-գին քանակութեամբ արմաթը կը ծախէ:

ԿԻՐՏԻ կողմէ ի հաշիւ կատարուելը փոխարքութեան պայմանները քննելու հա-մար Գրեթի Կիւնէ գումարատան կողմէ յա-տուկ պաշտօնեայ մը զրկուած էր կողմին, արդ Հանալիքի պատուով Վարչական Ժո-ղով կը խաչի հիմալ ինքը վճարել, թէ այդ փոխարքութեան գումարը, և թէ Հան-րային շինութեանց պէտք եղած դրամը (այս վերջինը շինութեանց յանձնառուե-րու երաշխաւորութեամբ) և այս առթիւ որոշուած է անմիջապէս 126 հազար Օսմ. ոսկի վճարել:

Կողմէ կուսակալը այս առաջարկը պի-տի հազարդէ նահանգին վարչական Ժո-ղովին:

ԲԱՐՔԻՈՒՑՈՒՆ Պաշտօնատանց սնուկ-ները քննելու պաշտօն ունեցող Եւրպայ-կան մասնախմբով, առջի օր Մարքային պաշտօնատան սնուկները քննելով, գոհ-մնաց գործառնութեան կանոնաւորու-թեանէն:

ՉԵՆԻՔ օր տար օր առաջ արգէն ե-կած հատած կը կարծուէր. երկու օրէ ի վեր տեղի տուած է գաղջ բարեխառնութեան մը. զիւրերնը տառա անձրեւ կը տեղայ. ցորեններն ալ բաւական տաքուկ արեւ մը կրնէ. տեւանք, մարքապետը ամիս-վաճառները պիտի համբէն ընէ մը զինքը կատարել թէ պիտի շարունակեն իրենց անեղ բարձրացումը:

ԻնչՏ. 8 Թուականով Սօփիան եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, պուրկա-րական Սօգրանիէն ի նիստ հրաւիրուած է գեկտ. 13 ին (ը. և.):

ԻԶՄԻՐԻ Գոեուճուգ դիւղին մօտերը երկու մարդիկ ստառ են ցրտէն:

ԵՐԻՐՈՇՄԻՐԻ տասնիկ ցնցումներ զդա-ցուած են ամառայն հիւրէն (ը. և.) Էսկի Շէհրի և Դին Քիլի և Բայմիլի մէջ:

ԳՐԱՐԱՆՔԻ գործակալարը երէկ իր բնակութիւնը Բերա փոխադրեց:

ԱՆՏԱՐԻՆ երկաթուղեաց ընկերու-թեան տնօրէն Պ. Հիւսէյին, Եւրպային մարքապետը ժամանեց:

Կ. ՊՈՒՆՈՅ և Զաքարիա դիւղերուն մէջ արշաւաւտ ծաղած ըլլաւ տարածա-նութիւնը յիւրով, Պուրկարիոյ իշխանա-պետութեանց փոխարքան քննութիւններ կատարելու համար երկու բիւլի ու անտա-րքաթ մը զրկած էր, բացառապետու-թեան կողմանէ իշխալ բիւլիներուն ընկե-րակցող պաշտօնեայ քննութիւններ կա-տարելով միւսհատու. ապացուցած են թէ, ոչ տարափոխիկ և ոչ ալ ու է հիւանդու-թիւն մը չը կայ այդ տեղի անանոց մէջ:

Պաղտատ գտնուող Աւստրիական հը-պատակները, Ֆրանսի Եղեֆ կայսեր գա-նաւորութեան տարեկարծիքը տեսնել են, առաջնորդութեամբ Աւստրիական հիւպա-տոս Պ. Բարլ Րիւարճի:

ԻԶՄԻՐԻ ողկից ըմպեցած գործարա-նաւորները աղերսալի մը մատուցանելով

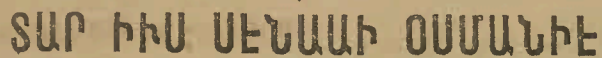
Կառավարութեան, դանդաղած են իրենց վրայ դրուած տուրքերուն ծանրութենէն, աղերսալիքը նկատողութեան առնուած է:

ՄԻՋԵՐԿԱՐԱՆԻ նախախտութիւն հրամա-նատար Մուհամմէտ փաշա Եւրպային պէն Մայրաքաղաք պիտի գայ հիւանդու-թիւնը գործանելու համար. Թէրիւթի կը-սէ թէ չորս թօրիքտանու հրամանատա-րին յատկացուած կայսերական շղեղնա-ին հետ միասին խիստ հսկողութիւն մը կընեն ծովիցերէն ամբողջ երկայնու-թեամբը:

ԲԵՐԱՅԻ ԵՆԻՇԷՀԻՐ ԹԱԳԻ ՈՃԻՐԸ

Առջի դիւղեր ժամը վեցին միջոցները, Բերայի Ենիշէհր թաղը Գարբուզ փա-ղաքը ձկնորսի լաթ հագած 24 տարե-կան երիտաւորի մը սպաննուած ըլ-լալուն լուրը ոստիկանութեան համարելով եղած անմիջական քննութեանց շնորհիւ մարքապետը ձերբակալուելով հաստա-տուեցաւ որ Երաթիմո անուն Յայն ձկնորս մէր, և խնդ զոհը Բաւիլի իշխալին հետ առաւօտանց միջնէ իրկուեալ Ենիշէ-հիւրի Թաթալայի և Բերայի դիւղերունց մէջ ուսուցիչ խնդի արքանայէ և լաթ եր-նա լաթէ վերջ, հանրախմբ մը խնդային պատճառաւ դրուած, ձկնորսի մեծ գումարը մէջքէն հանելով Երաթիմոյն կ'ապաւնայ, այս վերջինը առելի ճարակի բոլորով ձեռքէն կը կորցէ դառնիկ ու անմիջապէս քրտակցին կողմ խոթելով անկեղան գետին կը փռէ Բաւիլի:

Մեր ձկնորս

100

ԳՐԱՐԻՒՆ ԶԵՆՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ,
 Ինքանիք քը շու՛կ է ապրող
 Գործատու, մեծաք ԳՐԱՐԻՒՆ Է ԳՈՐԴԵՐԻ
 Ի ՅԷ-ԽԵՐԿ:

Կաթին շափ ակործա՛համ՝ է
 Կո՛ւն. ձկնէ համ ինքի բոլոր յապկ-թխններն զառ:՝
 Երբեք օտարներու յապկ-թխններն ալ օտէ

Երբ թու՛ժէ թորախոր
 Երբ թու՛ժէ անարխանութիւնը
 Երբ թու՛ժէ ինքեքք
 Երբ թու՛ժէ ճաղը, յրաճառութիւնները
 Երբ թու՛ժէ ընդհանուր ակարութիւնը
 Երբ թու՛ժէ մանկանց ձգաճութիւնը

Երբ թու՛ժէ ընդունաճա՛հ:՝ ակործ համ ալ հոս ունէ՛ր, գիտա՛
 անորո՛շ է, և անհնէ՛ր հոստա՛հ:՝ աստիճանները կը ասինքն զայն

ה'תק"ל